Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1
400 96 Ústí nad Labem

Fakulta strojního inženýrství
Ústav technologií a materiálů

LABORATORNÍ ŘÁD

BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V LABORATOŘI L9 PŘÍPRAVNA VZORKŮ

Práce v laboratoři je spojena s použitím přístrojů, zařízení a látek, které jsou nebezpečné z hlediska bezpečnosti práce a ochrany zdraví nebo z hlediska požární ochrany. Aby nedocházelo ke zbytečným úrazům ani k jinému poškození zdraví a majetku, je nutno dodržovat určitá bezpečnostní opatření, především tento laboratorní řád.

A. Základní ustanovení

1. Před vstupem do laboratoře je student povinen se seznámit s tímto Laboratorním řádem a základními pokyny bezpečnosti práce v laboratoři L9 Přípravna vzorků, pracovními postupy a obsluhou jednotlivých přístrojů a zařízení. Svým podpisem v prezenční listině potvrdí, že byl seznámen s laboratorním řádem a že jej bude dodržovat.

2. Do laboratoře mohou studenti vstupovat jen v době vyučování za účasti vyučujícího. Studenti, kteří využívají laboratoře pro své samostatné práce (BP, DP, doktorské práce), mohou vstoupit do laboratoře pouze se souhlasem a vědomím vedoucího práce, vedoucí laboratoře, nebo jím pověřené osoby. Vždy však musí být přítomna alespoň jedna další osoba pro případ jakékoliv nenadálé události.

3. Studenti jsou povinni docházet do laboratoře včas a řádně připraveni tak, aby účelně využili času stanoveného pro dané cvičení.

4. Studenti vysokých škol odpovídají vysoké škole za škodu, kterou jí způsobili při studiu nebo praxi ve studijním programu uskutečňovaném vysokou školou nebo v přímé souvislosti s nimi.

5. Do laboratoře je zakázané přinášet neevidované chemické látky, chemické směsi a chemické přípravky (leptadla) bez vědomí vedoucí laboratoře.

Pokyny bezpečnosti práce

1. Při práci je nutné používat příslušné ochranné pomůcky, které jsou součástí vybavení laboratoře.
2. Do laboratoře si studenti a zaměstnanci smí vzít pouze věci nezbytné k práci, zejména vhodnou obuv, pracovní plášť, návod k práci apod.
3. Zaměstnanci, vyučující a studenti doktorského studia zaznamenají svou přítomnost a konkrétní činnost v laboratoři do ***Laboratorního deníku***.
4. Studenti a zaměstnanci jsou povinni dbát o svou vlastní bezpečnost a zdraví i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se jejich jednání bezprostředně dotýká.
5. Do laboratoře je zakázáno vnášet jídlo a pití a v laboratoři je zakázáno jíst, pít a kouřit.
6. Do laboratoře je zakázán vstup pod vlivem alkoholu a omamných látek.
7. Je zakázáno jakkoliv manipulovat s jednotlivými zařízeními bez pokynu vyučujícího.
8. Každý, kdo v laboratoři bude pracovat, je povinen seznámit se s pracovním postupem obsluhy příslušného zařízení. Vedoucí laboratoře provede seznámení s pracovními postupy formou instruktáže.
9. Student / zaměstnanec je povinen přesvědčit se před spuštěním daného přístroje nebo zařízení, jestli je jeho ochranné a zabezpečovací zařízení funkční a bez závad.
10. Každý je povinen při zjištění závad na zařízení nebo jeho nefunkčnosti oznámit tuto skutečnost neprodleně vedoucí laboratoře, vyučujícímu nebo vedoucímu práce. Jakoukoliv závadu smí odstranit pouze zaměstnanec k tomu určený.
11. Při práci v laboratoři je nutné udržovat čistotu a pořádek v souladu s pokyny bezpečnosti práce a požární ochrany.
12. Student v laboratoři na přístrojích a zařízeních vykonává pouze úkoly a činnosti dle pokynů vyučujícího v souladu s pracovními postupy k jednotlivým zařízením
13. Student nesmí zasahovat do elektroinstalace zařízení.
14. Jakékoliv poranění je student povinen nahlásit vyučujícímu, nebo vedoucímu laboratoře, případně jím pověřenému zástupci.
15. Student / zaměstnanec je povinen po ukončení práce zkontrolovat funkčnost zařízení a pomocí hlavního vypínače odpojit zařízení od rozvodu elektrické sítě.
16. Student / zaměstnanec je povinen po ukončení činnosti uklidit pracoviště.

B. Bezpečnost práce s elektrickým zařízením

1. Při práci s elektrickými přístroji smí student vykonávat pouze úkony uvedené v příslušném návodu daného zařízení. Jakékoliv jiné činnosti smí vykonávat pouze na přímý příkaz vedoucího cvičení.
2. Osoby bez elektrotechnické kvalifikace mohou samostatně obsluhovat pouze jednoduchá elektrická zařízení, při jejichž obsluze nemohou přijít do styku s částmi pod napětím.
3. Obsluhující se smí dotýkat jen částí, které jsou pro obsluhu určeny a musí k nim mít volný přístup.
4. Obsluhující se nesmí dotýkat elektrických zařízení mokrýma rukama.

5. Elektrické přístroje je nutno chránit před vlhnutím.
6. Požár elektrického zařízení pod proudem je hašen sněhovým hasicím přístrojem, nikdy ne vodou.
7. Změny na elektrickém zařízení (např. výměna žárovky, pojistek, přepojování vodičů) provádí jen příslušný zaměstnanec.
8. Udržovat, opravovat a rozšiřovat instalace, které přivádějí elektrickou energii na pracovní místo až do přístroje, smějí jen osoby tím pověřené a s potřebnou kvalifikací.
9. *Osoby provádějící činnost v laboratoři musejí znát umístění hlavního vypínače elektrického proudu a umístění hasicích přístrojů.*

C. První pomoc při úrazech

I při nejvyšší opatrnosti a dodržování všech bezpečnostních předpisů pro práci v laboratoři může dojít k úrazům.

1. Základní pravidla poskytování první pomoci jsou viditelně umístěna v laboratoři a v případě úrazu je nutné se těmito pravidly řídit. Na jejich umístění jsou studenti a zaměstnanci upozorněni před začátkem práce v laboratoři.
2. Každý je povinen poskytnout první pomoc.
3. Při vážných úrazech a zraněních je nutné postiženého po poskytnutí první pomoci ihned odeslat k lékařskému ošetření, přivolat lékaře, nebo zajistit převoz do nejbližší nemocnice.
4. Úrazy, jimiž byla způsobena neschopnost trvající déle než 3 kalendářní dny, podléhají oznamovací povinnosti a univerzita je povinna vést o nich evidenci v knize úrazů.
5. Každý zaměstnanec a student je povinen hlásit tyto úrazy svému nejbližšímu nadřízenému nebo vyučujícímu.

SEZNAM DŮLEŽITÝCH TELEFONNÍCH ČÍSEL

Ohlašovna požáru jednotky HZS Ústeckého kraje	**150** nebo **112**
Rychlá lékařská pomoc	**155**
Policie ČR	**158**
Nejbližší jednotka PO – HZS ÚL/Všebořice	**950 431 110 - 111**
Pohotovostní služba plynu	**1239**
Pohotovostní služba voda	**840 111 111**
Pohotovostní služba energetika	**840 850 860**

V Ústí nad Labem, dne 1. 1. 2018

Vypracoval:

Ing. Lenka Michnová, vedoucí Laboratoře L9 Přípravna vzorků Ing. Lenka Michnová

doc. Ing. Nataša Náprstková, Ph.D., vedoucí Ústavu technologií a materiálů

Zkontroloval:
Ing. Věra Výborná, referát BOZP, UJEP v Ústí nad Labem

Schválil:

doc. Ing. Nataša Náprstková, Ph.D., vedoucí Ústavu technologií a materiál

prof. Ing. Štefan Michna, PhD., děkan Fakulty strojního inženýrství